

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายสุบิน พิพรพงษ์ จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องว่า นายสุบิน พิพรพงษ์ ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์) ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๔๘/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๕ ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ต่อมาเมื่อคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๓๕๕/๒๕๔๐ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๐ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง (เป็นบัญชีเดียวกัน) เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ โดยไม่ได้แนบเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สิน คือ

- ๑) สิ่งปลูกสร้างอื่นของตน มูลค่า ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๒) คู่มือการจดทะเบียนรถยนต์ของตนเองและคู่สมรส มูลค่า ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๓) เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมจากธนาคารของตนเอง จำนวน ๖๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ๔) เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นของตนเอง จำนวน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

นอกจากนี้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังตรวจพบว่ารายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ไม่ตรงกับความเป็นจริงหลายประการ ดังนี้

รายการ	ผู้ยื่นแสดง		ผลการตรวจสอบ	
	ของผู้ยื่น	ของกลุ่มมรส	ของผู้ยื่น	ของกลุ่มมรส
เงินฝากธนาคาร	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๔ บัญชี ๓๑,๕๑๒.๕๖	๑ บัญชี ๔๕,๕๕๕.๖๔
เงินลงทุน				
- หลักทรัพย์ จดทะเบียน ๗	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๓,๐๐๐	๑ แห่ง ๒,๐๐๐
- หลักทรัพย์อื่น	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๑ แห่ง ๑๑,๕๔๐,๐๐๐	๑ แห่ง ๑๑,๔๔๐,๐๐๐
ที่ดิน	ไม่ระบุจำนวนแปลง ๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ (แนบโฉนดกรรมสิทธิ์ ของตนเอง ๑ แปลง ของ บ.พิพรพงษ์ ๑๓๘ แปลง)	๕ แปลง ไม่ระบุมูลค่า	๓๔ แปลง	๒๔ แปลง
เงินเบิกเกินบัญชี ๗	ไม่ระบุจำนวนแห่ง ๖๐,๐๐๐,๐๐๐	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖	๓ แห่ง ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจง รวม ๔ ครั้ง ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงและชี้แจงเพิ่มเติมว่าผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นผู้ทำบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเอง จึงไม่ทราบรายละเอียด ผู้ถูกร้องเป็นนักธุรกิจด้านอสังหาริมทรัพย์ ซื้อที่ดินมาแบ่งขายเป็นโครงการๆ ไม่อาจจะจำได้ว่ามีโฉนดใดบ้าง เนื่องจากส่วนใหญ่ได้ขายและโอนไปแล้ว ที่เหลือก็ติดจำนองธนาคาร ส่วนหนี้สินเงินกู้ เงินเบิกเกินบัญชีและตัวสัญญาใช้เงินนั้น บางธนาคารชำระหนี้หมดแล้วก็ปิดบัญชี ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้และไม่มีการเคลื่อนไหว ทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารในการตรวจสอบ และเมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เชิญผู้ถูกร้องให้มาชี้แจงข้อเท็จจริงอีกครั้ง ในเดือนมกราคม ๒๕๕๕ ผู้ถูกร้องเพิกเฉย

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้พิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นว่า ผู้ถูกร้องซึ่งเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) เป็นข้าราชการการเมือง มีสถานะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ไม่เป็นไปตามที่รัฐธรรมนูญ กำหนด และมีได้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหลายรายการ ขัดแย้งตามคำชี้แจงของผู้ถูกร้องฟังไม่ขึ้น ที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่าผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งและประกาศหน้าศาลให้ผู้ถูกร้องชี้แจง ผู้ถูกร้องไม่ชี้แจงภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

“มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นกรณเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นกรณพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ถูกถอดตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีกรณกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองใดๆ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

“มาตรา ๔ ข้าราชการการเมืองได้แก่บุคคลซึ่งรับราชการในตำแหน่งข้าราชการการเมืองดังต่อไปนี้

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รองนายกรัฐมนตรี
- (๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- (๔) รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

- (๕) รัฐมนตรีว่าการทบวง
- (๖) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
- (๗) รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง
- (๘) ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี
- (๙) ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี
- (๑๐) ที่ปรึกษารัฐมนตรี และที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ฯลฯ ”

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงได้ความในเบื้องต้นตามคำร้องของผู้ร้อง โดยผู้ถูกร้องไม่ได้กล่าวแก้ให้ฟังได้เป็นอย่างอื่นว่า ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายปิยะณัฐ วัชรภรณ์) ตั้งแต่วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๕ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๕) ประกอบด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งภายในกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่งและวรรคสองตามลำดับ ผู้ถูกร้องได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งเป็นบัญชีเดียวกัน เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ โดยไม่ได้แนบเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินไปด้วย

มีปัญหาต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องของผู้ร้องว่า

๑. ผู้ถูกร้องจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. ผู้ถูกร้องจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

เห็นสมควรพิจารณาวินิจฉัยข้อ ๒ ก่อน ข้อเท็จจริงได้ความตามทางพิจารณาของผู้ร้องว่าผู้ร้องตรวจพบเมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๔๕ ว่า รายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกร้องได้แสดงไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ตรงกับความเป็นจริงหลายประการดังปรากฏตามรายการที่แสดงไว้ดังนี้

รายการ	ผู้ยื่นแสดง		ผลการตรวจสอบ	
	ของผู้ยื่น	ของกลุ่มสมรส	ของผู้ยื่น	ของกลุ่มสมรส
เงินฝากธนาคาร	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๔ บัญชี ๓๑,๕๑๒.๕๖	๑ บัญชี ๔๕,๕๕๕.๖๔
เงินลงทุน				
- หลักทรัพย์ จดทะเบียน ๑	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๗,๐๐๐	๑ แห่ง ๒,๐๐๐
- หลักทรัพย์อื่น	ไม่แสดง	ไม่แสดง	๑ แห่ง ๑๑,๕๔๐,๐๐๐	๑ แห่ง ๑๑,๔๔๐,๐๐๐
ที่ดิน	ไม่ระบุจำนวนแปลง ๑,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ (แนบโฉนดกรรมสิทธิ์ ของตนเอง ๑ แปลง ของ บ.พิพรพงษ์ ๑๓๘ แปลง)	๕ แปลง ไม่ระบุมูลค่า	๓๔ แปลง	๒๔ แปลง
เงินเบิกเกินบัญชี ๑	ไม่ระบุจำนวนแห่ง ๖๐,๐๐๐,๐๐๐	ไม่แสดง	๒ แห่ง ๑๕,๒๐๕,๑๕๘.๕๖	๓ แห่ง ๑๖๒,๕๓๘,๖๕๔.๒๓

ผู้ร้องและศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงเกี่ยวกับเรื่องที่ถูกร้องหลายครั้ง แต่ผู้ถูกร้องไม่กล่าวแก้ให้ฟังได้เป็นอย่างอื่น โดยชี้แจงต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพียงว่าไม่ได้ทำบัญชีด้วยตนเอง จึงไม่ทราบข้อเท็จจริง ซึ่งรับฟังไม่ได้ จึงฟังว่าผู้ถูกร้องในฐานะข้าราชการการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้ ๑ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

เมื่อได้พิจารณาปัญหาข้อ ๒ ดังกล่าวแล้ว ปัญหาข้อ ๑ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาวินิจฉัย

อาศัยเหตุดังได้พิจารณาма จึงวินิจฉัยว่าผู้ถูกร้องในฐานะข้าราชการการเมือง จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ และปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายจිරะ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ